

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Innehållsansvar: Thomas Brezicka, (thobr2), Chefläkare
Granskad av: Johan Sandelin, (johsa), Chefläkare
Godkänd av: Helena Gustafsson, (helgu14), Chefläkare

Giltig från: 2026-06-09

Giltig till: 2028-03-13

Lex Maria-anmälan

Syfte

Alla verksamheter inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset ska handlägga Lex Maria-ärenden på samma sätt så att kraven enligt lagar och föreskrifter uppfylls.

Nytt i reviderad version

Förtydligande om samverkan mellan berörda verksamhetschefer om vem som ska ge uppdrag om intern utredning. Förtydligande om chefläkarens roll om samverkan behövs och det uppkommer oenighet om vem som ska ge uppdraget. Förtydligande om chefläkarens roll vid samverkan om händelseanalys inte föreslås som metod vid den interna utredningen. Vilka dokument som ska läggas in i ärendet i MedControl PRO och vad som ska skickas till expeditionen för patientärenden. Innehållet under rubriken "Relevant information" har kompletterats.

Arbetsbeskrivning

Verksamhetschefens ansvar vid misstanke om allvarlig vårdskada eller risk för allvarlig vårdskada

- Säkerställa registrering av avvikelser i MedControl PRO (MCP).
- Ge uppdrag om utredning och säkerställa att den påbörjas så snart som möjligt.
- Utredningar ska i normalfallet genomföras genom händelseanalys. I vissa fall kan en mer begränsad utredning vara motiverad och beslut om detta tas då av verksamhetschef och chefläkare i samråd.
- Kontakta verksamhetschef vid annan verksamhet som berörs av händelsen så att den görs delaktig i utredningen (dessa ska göras till kompletterande orsaksutredare i MCP).
- Om flera verksamheter är involverade i ett händelseförlopp ska vid behov berörda verksamhetschefer samråda om vem som ska ge uppdrag om händelseanalys.
Vid oenighet beslutar chefläkare om vilken verksamhetschef som ska skriva uppdraget.
- Informera berörd hälso- och sjukvårdspersonal om händelsen och resultatet av utredningen.
- Säkerställa att berörd medarbetare får stöd, enligt rutin "Chefs stöd till medarbetare i samband med vårdskada eller patientklagomål".

- Vid misstanke om eller konstaterad allvarlig vårdskada ska dessutom patient (eller närstående) :
 - Informeras om händelsen
 - Ges möjlighet att beskriva sin upplevelse av händelsen
 - Informeras om Patientnämnden, Löf/läkemedelsförsäkringen och möjlighet att anmäla klagomål till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
 - Få ta del av och ges möjligheter att lämna synpunkter på utredningen

Om patienten varit med om en händelse som misstänks ha kunnat medföra risk för allvarlig vårdskada bör en individuell bedömning göras av vilken information som ska ges och i vilken omfattning patienten (eller närstående) ska ges möjlighet att bidra till och ta del av utredningen.

Ställningstagande till Lex Maria-anmälan

- Chefläkare tar ställning till Lex Maria-anmälan och anger sin bedömning i Lex Maria-fältet i MCP.

Verksamhetschefens ansvar när beslut har fattats om Lex Maria-anmälan

- Informera berörd hälso- och sjukvårdspersonal om att Lex Maria-anmälan görs.
- Informera patient/närstående om att Lex Maria-anmälan görs i det fall patienten fått en allvarlig vårdskada (se ovan om risk för allvarlig vårdskada förelegat).
- Säkerställa dokumentation i journalen om att Lex Maria-anmälan görs, i aktiviteten.
- "Lex Maria", efter att patienten informerats om att anmälan görs (se ovan om risk för allvarlig vårdskada förelegat).
- Skicka samtlig journaldokumentation för aktuell vårdperiod till Expeditionen för patientärenden.
- Följande dokument ska bifogas till ärendet i MCP:
 - Utredning
 - Beslutad handlingsplan (beslut ska fattas av varje verksamhetschef som ansvarar för att åtgärder genomförs enligt handlingsplanen)
 - Relevanta styrdokument (t ex rutiner, riktlinjer)

Chefläkarens ansvar vid Lex Maria-anmälan

Med chefläkare avses chefläkarfunktionen vid SU, vilket inbegriper chefläkare, kvalitetsstrateg och administrativt stöd vid Expeditionen för patientärenden, enligt den lokala arbetsordningen.

- Granska inkommen utredning och handlingsplan.

- Skriva Lex Maria-anmälan.
- Skicka Lex Maria-anmälan och erforderliga handlingar till IVO (HSLF-FS 2017:41) och diarieföra expedierade handlingar i Public 360.
- Meddela berörd verksamhetschef att Lex Maria-anmälan gjorts.
- Bifoga Lex Maria-anmälan och samtliga övriga dokument i MCP.

Chefläkarens ansvar vid krav på kompletteringar från IVO

- Införa handlingen i MCP
- Skickar begäran till berörd verksamhetschef och bevaka att kompletteringar skickas till Expeditionen för patientärenden inom angiven tid
- Granska kompletteringarna
- Skicka kompletteringar till IVO

Verksamhetschefens ansvar vid krav på kompletteringar från IVO

- Göra de kompletteringar som IVO begär
- Införa kompletteringarna i MCP
- Inom angiven tid skicka kompletteringarna till Expeditionen för patientärenden
- Införa de kompletteringar som behövs i handlingsplanen

Chefläkarens ansvar när beslut inkommit från IVO

- Lägga beslutet i MCP
- Informera berörd verksamhetschef om att beslut finns från IVO
- Avsluta Lex Maria-fältet i MCP
- Följa upp verksamhetens genomförande av handlingsplanen

Verksamhetschefens ansvar när beslut inkommit från IVO

- Informera patient/närstående om IVOs beslut och vidtagna åtgärder vid allvarlig vårdskada
- Informera hälso- och sjukvårdspersonal om IVOs beslut och vidtagna åtgärder
- Följa upp genomförda åtgärder och dess effekter enligt handlingsplanen
- Dokumentera uppföljningen i MCP

Ansvar

Rutinen gäller för alla verksamheter inom SU.

Expeditionen för patientärenden ansvarar för att rutinen finns och är tillgänglig.

Uppföljning, utvärdering och revision

Expeditionen för patientärenden.

Relevant information

[Patientsäkerhetslag \(2010:659\) 3 kap 3-5 §§](#)

[Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete HSLFS-FS 2017:40 3 kap 4-8 §§, 4 kap 2-3 §§ och 5-6 §§](#)

[Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada \(lex Maria\) HSLF-FS 2017:41\) 5-8 §§](#)

[Händelseanalysprocessen SU](#)

[SU-övergripande rutin "Chefers stöd till medarbetare i samband med vårdskada eller patientklagomål"](#)

SU-övergripande rutin "[Avvikelsehantering i MedControl PRO](#)"

Arbetsgrupp

Anneli Fagerberg, chefläkare

Anders Edebo, chefläkare

Kajsa Holm, strateg

Jerker Persson, verksamhetschef

Christina Hermansson, verksamhetsutvecklare

Sarah Nilsson, administrativ koordinator

Lars-Göran Lindesjö, administrativ koordinator

Granskare

Johan Sandelin, chefläkare

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Thomas Brezicka, (thobr2), Chefläkare

Granskad av: Johan Sandelin, (johsa), Chefläkare

Godkänd av: Helena Gustafsson, (helgu14), Chefläkare

Dokument-ID: SU9771-677637494-330

Version: 13.0

Giltig från: 2026-06-09

Giltig till: 2028-03-13